

ODAK PROJESİ(Olumlu Davranış Kazandırma)

1. Giriş

1.1.Çalışmanın özgünlüğü

Günümüzde, ailelerin tutumları, öğrencinin sosyal çevresi, okul ve öğretme metotları gibi nedenlerle öğrencilerde istenmeyen davranışlar meydana gelmektedir. Okullarda öğretmenler ve idareciler şiddet, küfür, şikayet etme, yalan söyleme gibi bu olumsuz davranışlarla mücadele etmektedir. Projemiz tüm ilk ve ortaokullarda hatta ortaöğretim okullarında bile keyifle ve kolaylıkla uygulanabilecek kadar basit ve bir o kadar işlevselliği yüksek olduğunu düşündüğümüz bir çalışmadır. Tüm okullarımızın, öğrencilerde görülen bu olumsuz davranışları kolayca azaltabileceği, öğrencilerde motivasyon ve olumlu güdüleme oluşturabilecekleri bir projedir. Türkiye’de bu konuda daha önce yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır.

1.2.Çalışmaya neden ihtiyaç duyulduğu

Okulumuzda öğretmenlerle, velilerle, öğrencilerle yapılan görüşme sonuçlarında ve ayrıca gelen öneri ve şikayetler doğrultusunda, özellikle öğretmenlerin, öğrencilerin okul ve sınıf içerisinde, ders ve teneffüslerde, çevrede olumsuz davranışlar sergilediklerini akran şiddeti ve küfür gibi olumsuz davranışlardan şikayetçi olduğu tespit edilmiştir.

Kısacası olumsuz öğrenci davranışlarının nedenlerini tespit etmek ve öğrencilerde görülen olumsuz davranışları azaltmak için bu proje tasarlanmıştır.

2. Problem Durumu

Okulumuz 2012/2013 öğretim yılından önce yaklaşık 40 öğrenci mevcudu bulunan birleştirilmiş sınıflı bir okul iken, yeni sistem ile taşınmalı eğitim yapan müstakil ilkokula dönüştürülmesinden dolayı henüz okulumuzda kurumsal kimliğinin oluşmaması, 156 öğrencilerimizin 106’sının taşınmalı olarak civar mahallerden okulumuza gelmesi, öğrenci ailelerinin sosyo kültürel ve maddi açıdan dezavantajlı durumda olmaları, yanlış aile tutumları gibi nedenlerle olumsuz öğrenci davranışlarının fazla olması.

Çalışmanın Amaç ve Hedefleri

3.1.Çalışmanın Amacı

Mutlu ve eğlenceli bir okul ortamı oluşturarak; okulumuzun misyonu doğrultusunda öğrencilerimizi sosyal, kültürel, zihinsel, bedensel, ruhsal, akademik, sanatsal yönden geliştirmek ve sağlıklı, mutlu bireyler yetiştirmek. Bu genel amaç doğrultusunda ayrıca “Mutlu Çocukların Okulu” vizyonumuzdan yola çıkarak aşağıdaki alt amaçlar da belirlenmiştir.

- ✓ Öğrencilerde görülen akran şiddeti ve küfür gibi başlıca olumsuz tutumları azaltmak.
- ✓ Öğretmen ve velilerde olumsuz davranışlarla baş etme farkındalığı oluşturmak.

3.2.Çalışmanın Hedefleri

1. Etkinlik sayısını 40’a çıkararak, okul günlük hayatını keyifli ve eğlenceli hale getirmek. Sportif, kültürel, sosyal, akademik etkinliklerle öğrencilerin olumsuz alışkanlık ve tutumlardan uzaklaştırmak.
2. Öğretmen ve öğrencilerin moral ve motivasyonlarını arttırarak; öğrenci, veli ve öğretmen genel memnuniyet oranını 4.5 ‘e çıkarmak.
3. Ders aralarını ve öğle aralarını verimli ve etkin kullanmak.
4. Akran şiddetini ve okul kazalarını azaltmak.
5. Öğrencilere verilen ödül sayısını 15 den 70’e çıkarmak.
6. En sık görülen 10 olumsuz davranışı tespit etmek ve görülme oranlarını azaltmak.
7. Olumsuz davranışlarla ilgili şikayet sayısını ve sıklığını azaltmak.

4.Yöntem ve Plan

4.1. Yöntem

Çalışma kapsamında anket, neden nasıl ağaç diyagramı, balık kılıcı, görüşme formları gibi yöntemlerden yararlanılmıştır. İnternette konu ile ilgili çeşitli makale ve yazılar incelenmiştir.

Öğretmen, veli ve öğrencilerimizle gerek yüz yüze görüşmelerle, gerekse toplantı ve öneri ve görüşme formları kullanılarak sorunlar tespit edilmiştir. Balık Kılıcı ve Neden Neden Ağaç Diyagramı kullanılarak “Olumsuz Öğrenci Davranışları” probleminin nedenleri tespit edilmiştir. Bu nedenleri ortadan kaldırmak için neler yapılacağını tespit etmek için Neden-Nasıl Ağaç Diyagramı ve Beyin Fırtınası yöntemleri kullanılarak yapılacak çalışmalar belirlenmiştir. Tespit edilen çalışmalar ve okul meclisi, öğretmenler kurulu, zümre öğretmenler kurulu ve okul aile birliği, veli toplantılarındaki alınan kararlar da dikkate alınarak yıllık çalışma planı hazırlanmıştır.

4.2. Plan

F. N	FAALİYETLER	Faaliyetin Başlama Ve Bitiş Tarihi	Faaliyetin Sorumlusu	Faaliyetin Kontrol Periyodu	Tahmini Maliyet	Faaliyetle İlgili Rapor Açıklama
		1	Anket ve görüşme formları hazırlanması ve uygulanması.	19/09/2016 21/09/2016		Haftalık
2	Neden nasıl ağaç diyagramı,balık kılıcı vb. yöntemlerle nedenlerin ve çözüm önerilerinin,faaliyetlerin tespit edilmesi.	22/09/2016- 23/09/2016		Haftalık	0	Gerçekleşti.
3	En sık görülen 10 olumsuz davranışın tespit edilmesi	23/09/2016 25/09/2016			0	Gerçekleşti.
4	Risk analizi yapılması.Önlemlerin tespit edilmesi.	26/09/2016 27/09/2016			0	Gerçekleşti.
5	Ödül ve ceza puan sistemi oluşturulması.	27/09/2016 01/10/2016			0	Gerçekleşti.
6	Öğretmen,veli ve öğrencilere yönelik yapılacak konferans.seminer,kurs vb. etkinliklerin tespit edilmesi.	28/09/2016 09/06/2018			0	Gerçekleşti.
7	Yıl boyunca yapılacak etkinlik planı oluşturulması	29/09/2016 03/10/2016				Gerçekleşti.
8	Olumsuz öğrenci davranışları –Öğretmen tutumları vb.formların hazırlanması.	29/09/2016 30/09/2016			0	Gerçekleşti.
9	Öğretmen, veli ve öğrencilerle birlikte okul ve sınıf kuralları oluşturulması.	03/10/2016 04/10/2016			50	Gerçekleşti.
10	Proje tanıtım afiş ve broşürlerinin,materyallerin hazırlanması	05/10/2016 07/10/2016			200	Gerçekleşti.
11	Seminer,konferans ve bilgilendirmelerin yapılması.	05/10/2016 09/06/2018			100	Gerçekleşti.
12	Projenin uygulanmaya başlanması.	10/10/2016 09/06/2018			0	Gerçekleşti.
13	Aylık ekip toplantılarının yapılması	05/10/2016 09/06/2018			0	Gerçekleşti.
14	Yıl Sonu Ödüllerinin verilmesi.	09/06/2018			4000	Gerçekleşti.

5.Uygulama

5.1.Çalışmanın uygulanması

Öğretmen, öğrenci ve velilere yapılan anket görüş öneri formları ile öğrencilerde görülen olumsuz davranışlar soruldu. Bu davranışlardan en sık görülen 10 olumsuz davranış belirlendi. Balık Kılıçığı ve Neden Neden Ağaç Diyagramı kullanılarak “Olumsuz Öğrenci Davranışları” probleminin nedenleri ve çözüm önerileri tespit edilmiştir. Öğrencilerde olumlu davranış geliştirmek için onların motivasyonunu arttırmak ve onları güdülemek için ödül ceza sistemi oluşturuldu. En sık görülen istenmeyen davranıştan başlayarak olumsuz davranışların ceza puanları belirlendi. Her öğrenciye her eğitim öğretim yılı başında 500 ODAKPUAN verildi. Olumlu davranışları pekiştirmek için **KEÇİKART** ve **ODAKKART** adını verdiğimiz kartlar hazırlandı. KEÇİKART (Anlamı okulumuzu ifade ettiği için sonradan açıklanacaktır.) KEÇİKART 10 puan değerinde olup, sınıf, okul ve çevrede olumlu davranış gösteren öğrencilere öğretmenler ve idareciler tarafından verilmektedir. ODAKKART (Projemizin adını ifade etmektedir.)100 puan değerinde olup, sosyal sorumluluk örneği gösteren, ulusal uluslararası yarışmalarda başarılı olan ve “Ayın Öğrencisi” olan öğrencilere verilmektedir. Her ay sonunda bu puanlar bilgisayardaki sistemimize işlenmekte ve öğrencilerin davranış puanları oluşmaktadır. Ay sonunda en çok puan toplayan her şubenin birincisi “Ayın Öğrencisi” olmaktadır ve her ay 8 öğrenci ödüllendirilmektedir. Yıl sonundaki toplam puanlara göre “Yılın Öğrencisi” belirlenmekte ve yıl sonunda her şubenin birincileri bisiklet, tablet vb. hediyelerle ödüllendirilmektedir. Bu ödüllerin büyük bir kısmı çevremizdeki eğitim gönüllüleri tarafından temin edilmektedir.

Sosyal,kültürel,ve sportif yönden desteklenen, kendilerini ifade etme imkanı sağlanan, enerjileri bu yöne kanalize edilen öğrencilerde olumsuz davranışların azalacağından yola çıkarak; öğrencileri olumsuz davranış ve alışkanlıklardan uzak tutmak için bir çok sosyal,kültürel,sportif faaliyet düzenlenmiştir.Bu faaliyetlerden sonuçlar bölümünde bahsedilmiştir.

Velilerimize” Eğitim Evde Başlar” konulu 2 veli eğitim semineri düzenlenmiştir.

Öğretmenlerimiz ilçe milli eğitim müdürlüğünün düzenlediği bir üniversiteden gelen akademisyenlerce sunumu yapılan “Sorun Davranışlarla Baş Etme”,”Öğretmen ve Öğrencilerde Öfke Kontrolü” seminerlerine katılmışlardır.

5.2.İzleme ve değerlendirme

İzleme ve değerlendirme sürecinde aşağıdaki soruların cevapları aranmaktadır;

- ✓ Ne Yaptık?
- ✓ Başardığımızı Nasıl Anlarız?
- ✓ Uygulama Ne Kadar Etkili Oluyor?
- ✓ Neler Değiştirilmelidir?
- ✓ Gözden Kaçanlar Nelerdir?

Bu sorular ışığında her ay sonlarında yapılan ekip toplantısında değerlendirme yapılır. Yapılan etkinlikler, verilen ödüller, katılım sayısı vb. veriler kayıt altına alınır. Değiştirilmesi gereken etkisiz olan unsurlar yaptıklarımız yapamadıklarımız gözden geçirilir ve gerekli önlemler alınır.

3. Sonuçlar

6.1. Paydaşlara sağlanan katkılar, amaç ve hedeflere ulaşma düzeyi

Bu projemizle, etkinlik sayısını 40'a çıkarmak, öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonunu artırmak olan 1 ve 2. hedeflerimize ulaşılmıştır. Okulumuz kurumsal bir kimlik kazanmaya başlamış, okul yaşamı daha mutlu ve keyifli hale gelmiştir. Bu proje ile normal standartlarda bir okulun 1 yıl içerisinde yaptığı etkinlik sayısına 1 ay içerisinde ulaştık. Çünkü okulumuzda bu proje ile her gün bir etkinlik yapılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz okula seveerek gelmeye başlamış, öğretmen, öğrenci ve veli genel memnuniyeti artmıştır. “Öykü ve Şiir” günümüz ve “Okuyan Gezer” etkinliğimizle birlikte okulumuzda öğrenci başına okunan kitap sayısı 12’den 25’e yükseltilmiştir. Bu yıl “Okur Gezer” gezi sayısı 1’den 2’ye yükseltilmiş, geçen yıl 40, bu yıl ise 80 öğrenci geziye katılmıştır.”Arkadaşıma Mektup” adlı yarışma düzenlenmiştir. Tüm öğrencilerimiz ezbere en az bir şiir okuyabilir hale gelmiştir. Okulumuza TEGV ile birlikte başlattığımız kampanya ile 5000 kitaplı bir kütüphane kazandırılmıştır.”Doğa ve Çevre” günümüzde yapılan etkinliklerle 20’ye yakın hayvan türü ve bitki çeşidi hakkında öğrencilere bilgiler verilmiştir. Öğrencilerimizin okulumuz bahçesine çöp, kağıt vs. atma alışkanlıkları tamamen ortadan kalkmıştır. Veli ve öğrencilere yönelik piknik ve uçurtma şenliği düzenlenmiştir. “Sağlıklı Yaşam ve Spor” günü ile 12 spor türü hakkında öğrencilerimiz bilgilendirilmiş, ana sınıfından 4.sınıfa kadar tüm öğrencilerin katıldığı 16 adet turnuva ve sportif yarışma düzenlenmiştir. Sokak hayvanları yararına “Minik Patiler Futbol Turnuvası“ düzenlenmiştir. Takımlara Keçispor, Tekirspor, Çomarspor, Çakırsor, Patispor ve Sarmanspor adları verilmiştir. Mahallemizdeki sokak hayvanlarına 1 yıl yetecek mama temin edilmiştir.”Dans ve Müzik” günü ile birlikte 6 sınıfımızda sınıf korusu oluşturulmuş, korolarımıza en az ikişer türkü öğretilerek tüm öğrencilerimizin katıldığı etkinlikler ve dinletiler düzenlenmiştir. İki halk ozanımız için anma programları düzenlenmiş ve onların müzikleri tenefüs ve öğle aralarında okul bahçesinde çalınmıştır.Müzik grupları okulumuza davet edilerek okul bahçesinde “Bahara Merhaba” konserleri düzenlenmiştir.

Bu etkinliğimizle öğrencilerimize 8 tane müzik aleti tanıtılmıştır. “Sağlıklı Yaşam ve Meyve” günü ile sağlıklı yaşam ve beslenme, obezite ile ilgili öğrencilerimize yönelik 5, velilerimize yönelik 4 tane bilgilendirme toplantısı ve seminer düzenlenmiştir.160 öğrenciye bir devlet üniversitemizin Anestezi bölümü öğrencileri tarafından diş fırçası ve macunu hediye edilmiş ve diş sağlığı hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Dünya Gıda Günü etkinlikleri kapsamında evde yapılan salça ve ekmeklerle doğal beslenmeye dikkat çekilmiştir. Okulumuz bu yıl “Beyaz Bayrak” başvurusu yapmış ve “Beyaz Bayrak” almaya hak kazanmış, “Beslenme Dostu Okul” olmayı başarmıştır. “Günün Öğrencisi” etkinliği ile 160 öğrencimiz tüm okulun önünde kendini anlatma imkanı bulmuştur. Öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmeleri için fırsat yaratılmıştır.”Günün Sözü” etkinliği ile 10 sözcük, 10 atasözü, 10 deyim, 5 özdeyiş öğrencilere kavratılmıştır.”Günün Sorusu” etkinliği ile yıl boyunca 40 soru öğrencilere sorulmuş ve doğru yanıtlayan öğrenciler ödüllendirilmiştir. 70’ den 7’ ye Masallar etkinliği ile bir dönem içerisinde okulumuza öğrencilerimize rol model olabilecek 20 yetişkin gönüllü olarak gelmiş,okul kütüphanemizde öğrencilerimize masallar anlatmıştır.Okulumuzda bu yıl masal yazma yarışması düzenlenmiş,dereceye giren masallardan oluşan ”Mutlu Okul’un Masalı “ adında bir masal kitabı yazmak için çalışmalarımız devam etmektedir. “Meclis Manavı “ projemizle okul koridorunda meyve manavı oluşturulmuş, satıcısı olmayan manavdan kendileri meyveleri almaları sağlanarak, dürüstlük eğitimi verilmeye çalışılmıştır ayrıca öğrencilere sorumluluk verilerek bu manavın tüm işleri öğrenciler tarafından yapılmaya başlanmıştır. Yaklaşık 1500 kg meyve tüketilmiştir. Tüm sınıflara futbol ve voleybol topları alınmış,“Meyve Tüket Çantayı Hafiflet ”sloganı ile 2 sınıfımıza öğrenci dolabı temin edilmiş, bu sayede öğrenci çantaları hafifletilmiştir. Meclis Manavından elde edilen gelire öğrencilerin aldığı kararlar doğrultusunda Mehmetçik Vakfı’na Afrin Harekatına destek olmak için bağış yapılmış, her yıl düzenlediğimiz 70 Kocaçınarı Ziyaret etkinliğimiz için mahallemizin yaşlılarına hediyeler alınmıştır. ODAK Projemizle olumsuz davranışlar ciddi bir şekilde azalmış ve geçen yıl 80 öğrencimiz ödüllendirilmiştir.

Projemizle birlikte tenefüslerde anlamsızca koşuşturan, birbirlerine çarpan ve zarar veren öğrenciler azalmış, tenefüs ve ders aralarında, oyun alanlarında grup halinde oynayan, dans edip şarkı söyleyen, öykü ve şiir okuyan, öğrenci sayısı artmıştır. Artık tüm öğrencilerimiz yıl içerisinde mutlaka etkinliklerde görev almakta ve aktivitelere gönüllü katılmakta ve kendileri etkinlikler düzenleyebilmektedirler.

Genel olarak proje sonunda okulumuzun günlük yaşamı keyifli bir hale gelmiş, öğrencilerin derslerdeki başarısı artmış, davranış sorunları ciddi ölçüde azalmıştır. Öğrencilerimiz sorumluluk almayı, aldığı sorumluluğu yerine getirmeyi, paylaşma, dayanışma, dürüstlük gibi değerleri kazanmışlardır. Okulumuz “Mutlu Çocukların Okulu” vizyonu ile kurumsal bir kimlik kazanmış, ilçemizde bu vizyonu ile tanınmaya başlamıştır. Okulumuzda yapılan etkinlik sayısı, veli memnuniyet oranı, kişi başına okunan kitap sayısı, öğrencilere verilen ödül sayısı yükselmiştir. Bununla birlikte geçen yıl okulumuzda 4 basit yaralanma olayı yaşanmasına rağmen bu yıl herhangi bir yaralanma olayı yaşanmamıştır. Çalışmamızla birlikte öğrencilerimiz artık okula isteyerek ve seyerek gelmektedir. Özürü devamsızlık yapan öğrenci sayısı da bu proje ile düşmüştür. Aşağıdaki tablolarda bu oranlar belirtilmiştir.

ÖZÜRSÜZ DEVAMSIZLIK YAPAN ÖĞRENCİ SAYILARI	2014/2015	2015/2016	2016/2017
0-7 Gün Arası	101	60	50
8-12 Gün Arası	7	3	2
13-17 Gün Arası	3	1	1
18-20 Gün Arası	1	0	1
21 Gün ve Üstü	1	1	1

MEMNUNİYET ORANLARI	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Genel Memnuniyet Oranı(Veli)	4	4,5	4,5
Genel Memnuniyet Oranı(Öğrenci)	4	4,5	4,5
Genel Memnuniyet Oranı(Öğretmen)	4,3	4,8	4,8

VERİLER	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Öğrenciler Dağıtılan Öykü Kitabı Sayısı	20	50	60	70
Öğrenci Başına Okunan Kitap Sayısı	12	20	25	25
Öğrenciye Yönelik Etkinlik Sayısı	15	45	50	60
Velilere Yönelik Etkinlik Sayısı	1	6	6	7
Öğrencilere Verilen Ödül Sayısı	20	60	92	100
Okul Kazaları Ve Yaralanmaların Sayısı	4	1	1	1
Günün Sorusu Sayısı	20	40	45	50
Günün Sözü Sayısı	0	35	40	50
Velilerden ve Öğretmenlerden gelen olumsuz davranışla ilgili şikayet sayısı	15	12	10	1
Öğretilen Türkü Sayısı	2	10	12	20
Tüketilen Meyve Miktarı	0	100 kg	500 kg	900 kg

6.2. Sürdürülebilirlik ve Yaygınlaştırılabilirlik

İster veli, ister öğretmen olalım, bir çoğumuz okul yaşamının tek düze olmasından, olumsuz öğrenci davranışlarından, özellikle öğrenci kulüp çalışmalarının sadece kağıt üzerinde kaldığından ve işlevsel olmadığından, okul içi etkinliklerin yetersizliğinden şikayet ederiz. Ayrıca mevcut sistem içerisinde öğrenci kulüp çalışmalarının okulca birlikte yapılması daha da güçleşmiş, okul idareleri ve öğretmenler tarafından bu yüzden gereksiz görülmeye başlamıştır. Okullarda, öğretmenlerde, öğrencilerde ve özellikle velilerde akademik başarı ve sınav kaygısı daha ön planda yer almaya başlamıştır. Bu nedenle çoğu okulumuzda sosyal ve kültürel aktiviteler ikinci plana itilmiştir. Okullardaki sıkıcı atmosfer ve tek düze yaşam, öğrenci devamsızlıklarını arttırmakta ve olumsuz davranışları tetiklemektedir. Bütün ders boyunca sınıflarda bulunan öğrenciler, teneffüs ziliyle birlikte okul koridorlarında ve okul bahçesinde, anlamsızca koşuşturarak enerjilerini atabilmektedirler. O enerji ve zamanlarını, oyun bile kurmadan boşa harcanmaktadır. Çalışmamız tüm bu olumsuzlukları azaltabilecek, ilk ve ortaokullarda, hatta liselerde kolayca uygulanabilecek, mutlu ve keyifli bir okula model olabilecek bir yapıya sahiptir.

İşte biz bu çalışmamızla, öğrencilerimizle bir yıl boyunca her gün bir etkinlik gerçekleştirerek okulumuzu daha eğlenceli ve keyifli bir hale getirdik. Bu proje okula hiçbir maliyet getirmediği gibi okul kültürüne ve paydaşlarına çok olumlu katkıları olmaktadır. Tam gün eğitim öğretim yapan okullarda daha kolay uygulanabilmektedir.

Proje ilçemizdeki diğer okullara da ilham kaynağı olmuş, etkinliklerimizden bazıları okullarda uygulanmaya başlamıştır. Web sayfamız ve sosyal medya kullanarak proje tanıtılmış, etkinlikler günlük olarak web sayfamızda ve sosyal medya aracılığı ile paylaşılmaktadır.

Görüldüğü gibi projemiz; okulun şartlarına, ihtiyaçlarına göre çok kolay geliştirilebilmekte ve uygulanabilmektedir. Ve bundan sonraki yıllarda da daha da zenginleştirilerek ve eksiklikleri giderilerek, bazı etkinlikleri gelenekselleştirilerek okulumuzda uygulanmaya devam edecektir. Projemiz bir okuldaki tüm sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal faaliyetleri tek çatı altında kolayca, işbirliğine dayalı yürütülebilinmesi ve sürdürülebilinmesi açısından oldukça etkilidir. Projemiz mutlu ve sağlıklı okullar oluşturmak açısından diğer okullara da örnek olmuştur. Bazı etkinliklerimiz ilçemiz okullarında ve bizi tanıyan diğer il ve ilçe okullarında da uygulanmaktadır.

Aşkın AYHAN
Okul Müdürü